

Undervisning som samskapt læring

Roger Klev

Etter innledningen (40-50 min?) skal jeg be dere diskutere med kolleger i 10 minutter:

- I hvilken grad passer betraktningene i dette innspillet med hva du/dere opplever er god undervisning innenfor deres områder?
 - Hva er dere enige i?
 - Hva mener dere ikke passer inn med din/deres erfaringer?
-
- Noter gjerne stikkord til innspill i plenum

Hovedpunkter i mitt faglige bidrag

- Kort om meg selv og min bakgrunn
- En gjennomgang av noen faglige bidrag som handler om koblingen mellom læring og praksis
- Litt om begrepet og modellen «samskapt læring»
- Noen refleksjoner om undervisning som samskapt læring
- Spørsmål til smågruppediskusjon
- En runde med bidrag fra dere

Litt om min egen bakgrunn

- Industriell økonomi fra ca 1985-1993
 - Max Elden, Morten Levin, demokratisering av arbeidslivet, sosioteknisk tenking, aksjonsforskning, organisasjonsutvikling
- SINTEF (1993 – 2003)
 - Bedriftsutvikling og ledelsesutvikling
 - Forskningssjef – «Knowledge management» - store prosjekter blant annet om verdien av fagkompetanse og erfaringsbasert kunnskap
- NTNU – Indøk (2003 – 2010)
 - Endringsledelse
 - Erfaringsbaserte masterprogram (MOL og MTM)
 - PhD-programmer
- Reinertsen Land (2010 – 2014)
 - En del av ledergruppen i den landbaserte divisjonen, med vekt på lederstøtte, lederutvikling og forming og ledelse av organisatoriske endrings-/utviklingsprosesser
- Praxes AS (2014 – 2020)
 - Egen konsulentvirksomhet innen ledelsesutvikling og endringsprosesser
- Nord Universitet (2020 -
 - Professor i organisasjon og ledelse
- Og snart skifter jeg igjen og vil jobbe mer med konkrete utviklingsprosjekter igjen

Ett viktig felles utgangspunkt dere og jeg har i vår undervisning:

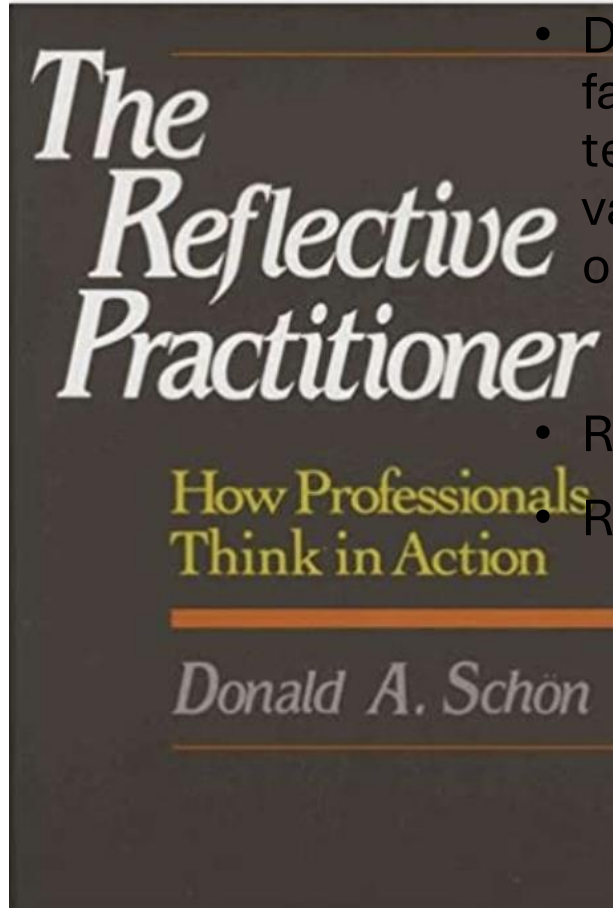
- Vi jobber med læringsprosesser for og sammen med mennesker som har mye kompetanse fra før, og som spesielt har praktisk erfaring som er relevant for det faglige som undervises

praksis?

- Eller som refleksjoner over praksis?

(Svaret avhenger selvsagt noe av fagfelt og type praksis)

«Den reflekterende praktiker»

- Donald Schön pekte på hvordan gode fagfolk lærer; ikke gjennom å først lære teori og deretter praktisere, men gjennom å være dyktig til å koble faglige refleksjoner og den praktiske utførelsen
- Reflection in action
- Reflection on action

Diskusjon fra mitt fagområde: Er ledelse først og fremst anvendt vitenskap eller først og fremst utøvelsen av et praktisk håndverk?

MANAGERS **NOT MBAs**

A hard look at the soft practice
of managing and management
development

HENRY MINTZBERG

Copyrighted Material

- Min erfaring er at det er enorm forskjell på å undervise ledelse når studentene har mye relevant erfaring, versus når de kun har litteraturen, andres erfaringer eller mine forelesninger å forholde seg til.

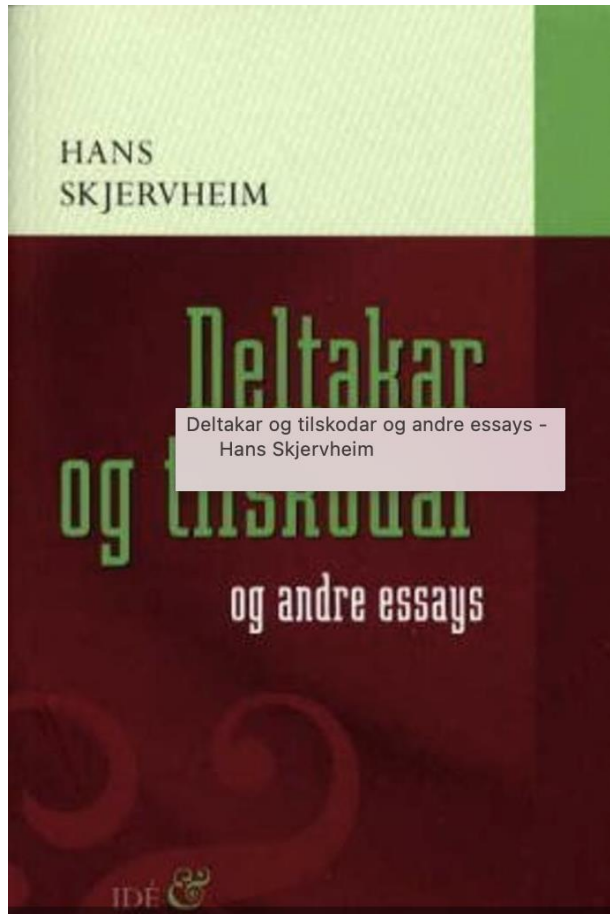
Samspillet mellom oss som
fagfolk og de som skal lære av
oss (eller sammen med oss)

Eksperten som gir svaret vs den som hjelper andre med å selv finne svar

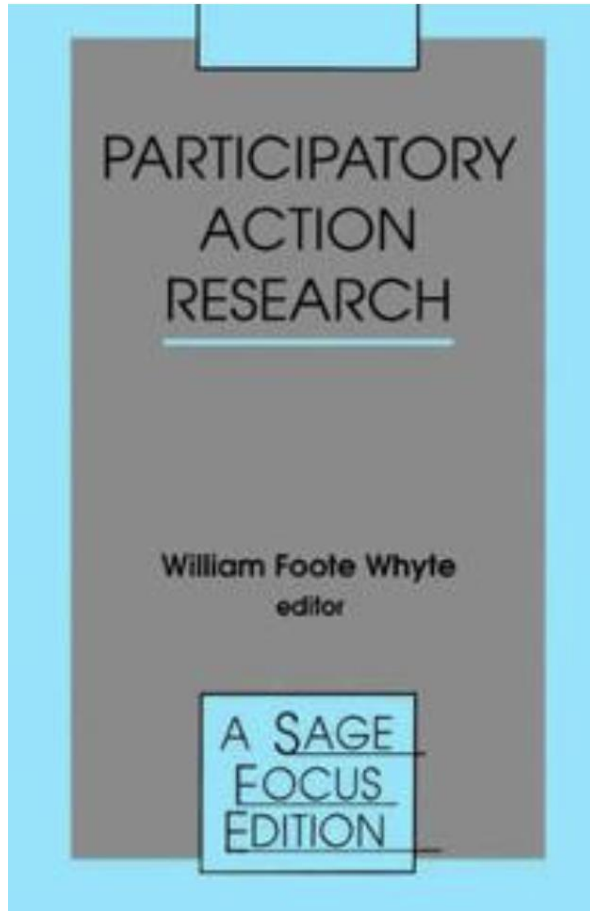
- Edgar Schein om hvordan vi hjelper andre
 - Eksperten som analyserer og forteller den andre hva som er den andre sitt problem
 - Eksperten som lager en løsning på et problem den andre legger fram
 - Prosesskonsulenten som stiller et sett med spørsmål som hjelper den andre med å selv finne ut hva som er «problemet» og/eller løsningen

Er vår relasjon til andre og deres saksforhold at vi er «deltakar» eller «tilskodar»?

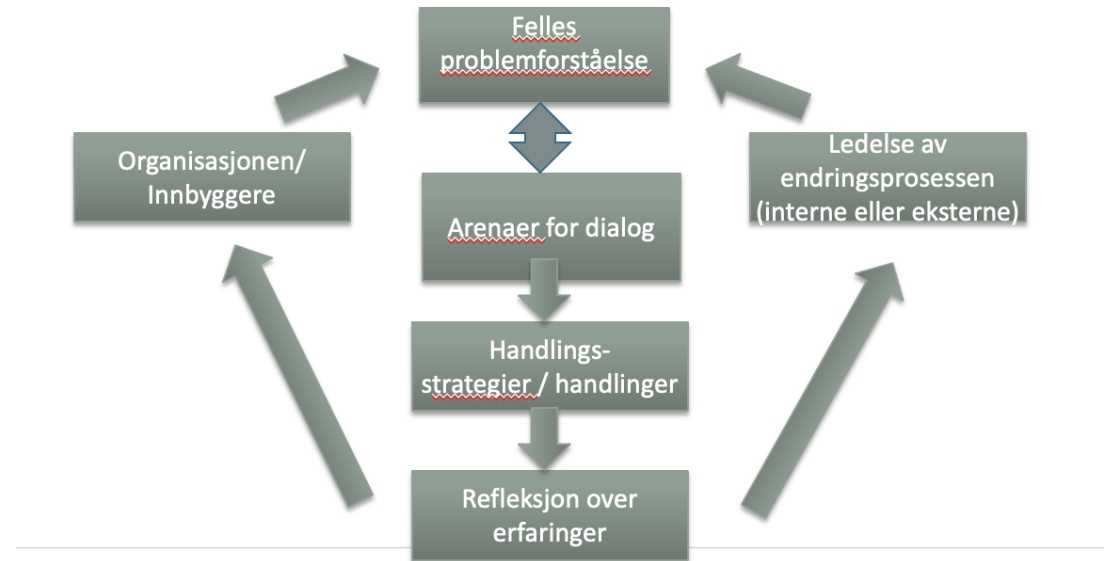
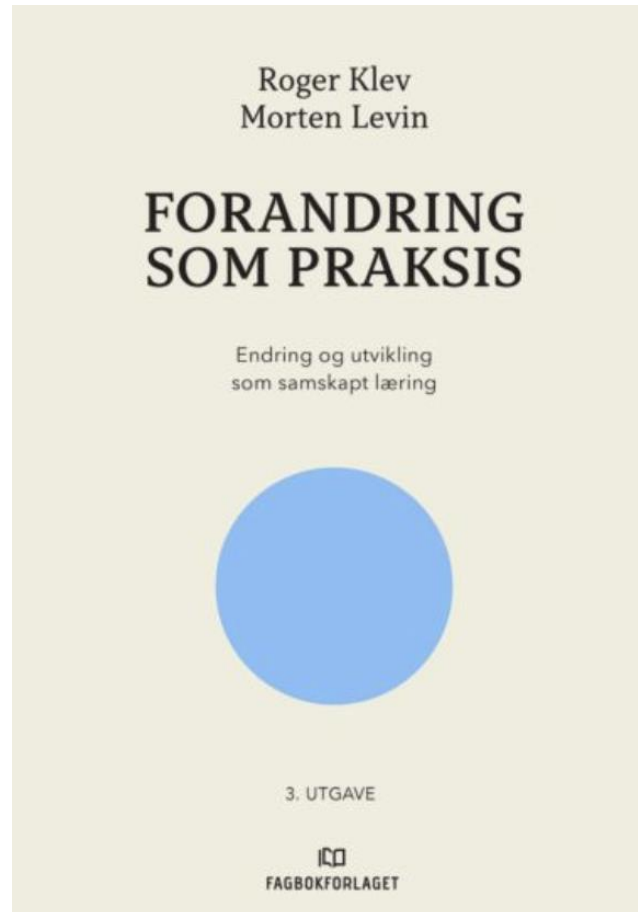
- Hans Skjervheim sitt essay fra 1976 er først og fremst en kritikk av dominerende retninger innen psykologi og sosiologi, men med fabelaktig godt formulerte betraktninger som er interessante mer generelt
- Hvordan forholder du deg til en annen person som er opptatt av en sak i sin jobb/hverdag?
 - Tar vi en posisjon som «**deltakere**» **sammen** med den/de andre i å lære og forstå, eller tenker vi på oss selv som «**tilskuerne**» som observerer og lytter, så analyserer, og leverer et svar?

Aksjonsforskningen – å bringe de forskningen angår inn som deltakere i, og medeiere av, kunnskapsutviklingen

- To av tesene:
- Vi lærer best av å **sammen** skape og teste ut løsninger/praksis basert på ny kunnskap
- Folk må/bør **delta aktivt** i utvikling av ny kunnskap som gjelder deres hverdag og arbeid

Morten Levin og jeg har dratt noen av disse diskusjonene inn i vårt arbeid med organisasjonsutvikling/endringsledelse som «samskapt læring»

Undervisning som samskapt læring

- **De studentene vi møter har allerede en kunnskap formet av læring over tid,** formet gjennom handlinger og refleksjoner, ofte i et arbeidsfellesskap og ofte gjennom at de har løst problemer eller sett muligheter gjennom arbeidshverdagens
- Vi som er undervisere har, med utgangspunkt i fag og egen praksis, teorier, modeller, metoder, og verktøy som kan hjelpe studentene til å forstå, utvikle, strukturere og forbedre deres praksis.
- Utvikling av denne kunnskapen vil også skje gjennom læringsprosesser (i en eller annen form). Og **det er å skape disse prosessene som er vår undervisningsjobb**

Undervisning som å designe og lede samskapt læringsprosesser

- **Å lede utvikling er å skape og lede prosesser som kan gi ny læring og ny praksis**
 - Å lage en felles forståelse av etablert praksis og muligheter/utfordringer som gjør det interessant å lære noe nytt (opplevelse av behov, nytte)
 - Å sikre at det er klare rammer for læringsprosessene.
 - Å skape/bruke arenaer som gir muligheter for dialog, refleksjon, læring
 - Å skape muligheter for sammen å utvikle bedre forståelse og teste ut konkrete ideer
 - Å være bevisst på erfaringene underveis, skape felles refleksjon og læring som både handler om forbedret praksis og om hvordan vi utvikler/lærer

Hvordan er samspillet mellom lærer og student i deres undervisning?

- Er dere den som sammenfatter, presenterer og utdyper fagstoffet til studenten som tar imot?
- Er dere den spørrende samtalepartneren som lærer studentene til å selv reflektere over egne erfaringer og knytte de til fagstoffet?
- Eller er dere selv aktive og lærende sammen med studentene, med utgangspunkt i deres ulike erfaringer og utfordringer?

Oppgave:

Diskuter med den/de du sitter sammen med i 10 minutter

- I hvilken grad passer betraktningene i dette innspillet med hva du/dere opplever er god undervisning innenfor deres områder?
 - Hva er dere enige i?
 - Hva mener dere ikke passer inn med din/deres erfaringer?
-
- Noter gjerne stikkord til innspill i plenum